

Utrecht, 16-1-2023

Onderwerp : Begeleidende brief bij publicatie van NHG-Tabel 27 versie 16;
Informatie over omzetting van contra-indicatie Coeliakie naar Ongewenste groep

Geachte HIS-leverancier,

In april 2022 bent u bij de publicatie van NHG-Tabel 74 geïnformeerd over de implementatie van deze tabel en over de omzetting van contra-indicatie Coeliakie naar Ongewenste groep. Volgens de beschreven planning wordt deze maand NHG-Tabel 27 versie 16 gepubliceerd, waarin contra-indicatie Coeliakie komt te vervallen. We gebruiken dit moment om u nogmaals te informeren over de vervolgstappen die door het NHG, de HIS-leveranciers en huisartsen gemaakt dienen te worden (activiteiten 4 t/m 7).

Aanleiding

Bij het voorschrijven van medicatie door de huisarts vindt er medicatiebewaking plaats: het HIS controleert de actuele medicatie op dosis, dubbelmedicatie, interacties, contra-indicaties en medicatie-overgevoeligheden.

Een contra-indicatie wordt door de huisarts vastgelegd, wanneer de patiënt een bepaalde indicatie of kenmerk heeft, waar in de medicatiebewaking mogelijk rekening gehouden moet worden. Het gaat hierbij om de kenmerken uit de Nationale Contra-indicatielijst, die gecodeerd in de G-Standaard is opgenomen.

Tevens wordt de huisarts ondersteund bij het registreren van contra-indicaties, door middel van NHG-Tabel 27 ICPC en contra-indicatieaarden, wanneer hij een diagnose met ICPC vastlegt.

In november 2020 is door de Nictiz-werkgroep Contra-indicaties besloten contra-indicatie 212 *Coeliakie* te laten vervallen uit de Nationale Contra-indicatielijst. De medicatiebewaking zal niet meer plaatsvinden op de contra-indicatie, maar op overgevoeligheid voor een groep geneesmiddelen. Hiervoor is in de G-Standaard de ongewenste groep 105 *Gluten-tarwezetmeel+zetmeel-soort-onbekend* opgenomen. De achtergrond van deze wijziging bespreken we in bijlage 1.

Dit besluit heeft consequenties voor de registratie, de ondersteuning van de registratie en de medicatiebewaking in het HIS. In de werkgroep Techniek van Z-Index is besproken welke wijzigingen dit tot gevolg heeft en welk tijdsplan daarvoor is afgesproken voor de softwareleveranciers. Wat dit voor u als HIS-leverancier precies betekent, is hier verder toegelicht. Ook lichten we in deze brief de achtergrond verder toe zodat u dit mee kan nemen in de uitleg van de omzetting naar uw klanten.

Activiteiten

1. Publicatie nieuwe NHG-Tabel 74 ICPC en ongewenste groep (door NHG)

Om de huisarts te blijven ondersteunen het juiste gegeven voor de medicatiebewaking vast te leggen bij de diagnose Coeliakie, is een nieuwe koppeltabel nodig met daarin de ICPC voor Coeliakie en de nieuwe ongewenste groep.

2. Medicatiebewaking op ongewenste groep (door HIS-leverancier)

Bij medicatiebewaking op ongewenste groep gluten-tarwezetmeel gaat het om bewaking op een product met een bepaalde hulpstof, dus op HPK-niveau. Het kan voorkomen dat niet alle HPK's onder een PRK gluten/tarwezetmeel bevatten.

In het HIS wordt voorgeschreven op PRK-niveau. Bij voorschrijven op PRK-niveau moet de voorschrijver worden getoond welke HPK's ongewenst zijn en welke HPK's wel voorgeschreven kunnen worden. Dit zal vanuit de software ondersteund moeten worden.

De beschrijving van de functionaliteit is te vinden in alinea 4.3 van [Implementatierichtlijn Allergieën en ongewenste middelen, V-4-2-1, Z-index, 2022¹](#).

3. Implementatie nieuwe NHG-Tabel 74 ICPC en ongewenste groep (door HIS-leverancier)

Om de huisarts te ondersteunen bij de registratie van een overgevoeligheid voor de betreffende groep geneesmiddelen, heeft het NHG de nieuwe NHG-Tabel 74 ICPC en ongewenste groep gepubliceerd. In deze tabel wordt de relatie gelegd tussen ICPC-codes en het corresponderende nummer voor ongewenste groep. Hiermee wordt het mogelijk om na invoer van een ICPC-code direct een overgevoeligheid voor de bijhorende ongewenste groep vast te leggen.

De implementatie van NHG-Tabel 74 ICPC en ongewenste groep vereist softwareontwikkeling door de HIS-leveranciers.

4. Nieuwe versie NHG-Tabel 27 ICPC en contra-indicatieaarden (door NHG)

In deze nieuwe versie komt contra-indicatieaard *212 Coeliakie* te vervallen.

5. Inlezen nieuwe versie NHG-Tabel ICPC en contra-indicatieaarden (door HIS-leverancier)

Na het inlezen van de nieuwe versie, zal de gebruiker bij de invoer van een ICPC-code niet meer de suggestie krijgen om de contra-indicatie Coeliakie vast te leggen.

6. Communicatie (door NHG)

Het NHG zal begin 2023 via hun eigen kanalen de huisartsen informeren over de wijzigingen (bijlage 2).

7. Communicatie en conversie (door HIS-leverancier)

Inhoudelijk gezien is de medicatiebewaking op contra-indicatie *212 Coeliakie* gelijk aan de medicatiebewaking op ongewenste groep *105 Gluten-tarwezetmeel+zetmeel-soort-onbekend*. Dit betekent dat 1 op 1 conversie mogelijk is. Echter, de conversie kan niet automatisch verlopen en tussenkomst van een zorgverlener is noodzakelijk, omdat er bij een medicatieovergevoeligheid meer registratievelden moeten worden gevuld ten opzichte van een contra-indicatie.

---

¹ URL: <https://www.z-index.nl/documentatie/functionele-beschrijvingen/documenten/IR%20Allergieën%20V-4-2-1.pdf>

HIS-leveranciers worden verzocht deze conversie te faciliteren en hun gebruikers te ondersteunen door:

- een overzichtelijke lijst aan te leveren met de patiënten die op dat moment een contra-indicatie 212 *Coeliakie* hebben. Met het selecteren van een patiënt in deze lijst is het patiëntendossier te openen.
- gebruikersinstructie te geven voor het afsluiten van de contra-indicatie en registreren van de medicatieovergevoeligheid.

Het NHG adviseert de HIS-leveranciers om hun gebruikers nadrukkelijk te informeren over de wijzigingen en conversie. Bijlage 3 beschrijft de onderwerpen waar in ieder geval over gecommuniceerd dient te worden.

8. Contra-indicatie 212 *Coeliakie* vervalt (door G-standaard)

Contra-indicatie 212 *Coeliakie* zal niet meer opgenomen zijn in thesaurus 40 (G-standaard). Hierna is het niet meer mogelijk om deze contra-indicatie te registreren en vindt er geen medicatiebewaking meer op plaats.

Tijdslijn

Hieronder ziet u de tijdslijn van de activiteiten, zoals zojuist beschreven.

	Activiteit	Wie	Looptijd
1	Publicatie nieuwe NHG Tabel 74 ICPC en ongewenste groep	NHG	Maart 2022
2	Softwareontwikkeling voor medicatiebewaking op ongewenste groep	HIS	April - Sept 2022
3	Softwareontwikkeling voor implementatie NHG-Tabel 74 ICPC en ongewenste groep Ingebruikname door HIS leveranciers.	HIS	April – Dec 2022
4	Publicatie nieuwe versie NHG-Tabel 27 ICPC en contra-indicatieaarden	NHG	Januari 2023
5	Inlezen nieuwe versie NHG-Tabel 27 ICPC en contra-indicatieaarden door HIS-leveranciers	HIS	Januari 2023
6	Communicatie	NHG	Januari 2023
7	Communicatie en conversie	HIS & huisarts	Jan 2023 – Jan 2024
8	Contra-indicatie Coeliakie (CIA code 212) vervalt	G-standaard	1 februari 2024

Met vriendelijke groeten,

Heleen van Boetzelaer
Wetenschappelijk medewerker, huisarts n.p.
Programma Informatisering Huisartsenzorg
h.vanboetzelaer@nhg.org

Bijlagen:

- 1: Achtergrond
- 2: Communicatie naar huisartsen door NHG
- 3: Onderwerpen in communicatie naar gebruikers

Bijlage 1: Achtergrond

Coeliakie is een auto-immuunziekte die uitgelokt wordt door inname van glutenbevattende voedingsmiddelen. Momenteel vindt er medicatiebewaking plaats op de aandoening Coeliakie. Bij medicatiebewaking gaat het om het voorkomen van symptomen door de overgevoeligheid voor een bepaald product. Overgevoeligheid voor gluten of tarwe wordt ook gezien bij andere aandoeningen, zoals bij tarwe-allergie en bij (non-coeliakie) glutensensitiviteit (NCGS). Het belangrijkste verschil tussen coeliakie en glutensensitiviteit is dat er bij coeliakie weefselschade optreedt in de dunne darm en bij glutensensitiviteit niet.

Bij zowel coeliakie, tarwe-allergie als glutensensitiviteit wordt een glutenvrij dieet geadviseerd. Er is echter nog veel onduidelijk over glutensensitiviteit, onder andere wat de precieze oorzaak is van de klachten en of de klachtreductie bij mensen met glutensensitiviteit alleen te wijten is aan het glutenvrije dieet.

Tarwezetmeel wordt gebruikt in geneesmiddelen als vulstof, echter is de totale hoeveelheid gluten zeer klein. Bij de aandoening coeliakie vindt daar momenteel medicatiebewaking op plaats. Vanwege hetzelfde dieetadvies voor tarwe-allergie en glutensensitiviteit, kan deze medicatiebewaking bij glutensensitiviteit ook relevant zijn. Daarom heeft de Nictiz-werkgroep Contra-indicaties besloten de medicatiebewaking te laten plaatsvinden op de ongewenste groep *105 Gluten-tarwezetmeel+zetmeel-soort-onbekend* en niet meer op de contra-indicatie *212 Coeliakie*.

Bijlage 2: Communicatie naar huisartsen door NHG

Per 1 februari 2024 medicatiebewaking overgevoeligheid voor Gluten-tarwezetmeel

How to: Patiënten omzetten en vastleggen van een overgevoeligheid

Bij patiënten met Coeliakie vindt medicatiebewaking plaats als er in het HIS een contra-indicatie Coeliakie is vastgelegd. Vanaf 1 februari 2024 komt de contra-indicatie te vervallen.

Medicatiebewaking vindt dan plaats als er een overgevoeligheid voor Gluten-tarwezetmeel is vastgelegd in het HIS. Deze aanpassing is niet van toepassing op [Medicom-gebruikers](#).

Medicatiebewaking bij Coeliakie

Coeliakie is een auto-immuunziekte die uitgelokt wordt door inname van glutenbevattende voedingsmiddelen. Momenteel vindt er medicatiebewaking plaats op de aandoening Coeliakie. Bij medicatiebewaking gaat het om het voorkomen van symptomen door de overgevoeligheid voor een bepaald product.

Overgevoeligheid voor gluten of tarwe wordt ook gezien bij andere aandoeningen, zoals bij tarwe-allergie en bij (non-coeliakie) glutensensitiviteit (NCGS). Het belangrijkste verschil tussen coeliakie en glutensensitiviteit is dat er bij coeliakie weefselschade optreedt in de dunne darm en bij glutensensitiviteit niet.

Medicatiebewaking niet meer op contra-indicatie Coeliakie

Tarwezetmeel wordt gebruikt in geneesmiddelen als vulstof. De totale hoeveelheid gluten is echter zeer klein. Bij de aandoening coeliakie vindt daar momenteel medicatiebewaking op plaats.

Vanwege hetzelfde dieetadvies voor tarwe-allergie en glutensensitiviteit, kan deze medicatiebewaking bij glutensensitiviteit ook relevant zijn. Daarom is er besloten de medicatiebewaking te laten plaatsvinden op de ongewenste groep *Gluten-tarwezetmeel+zetmeel-soort-onbekend* en niet meer op de contra-indicatie *Coeliakie*.

Wat betekent dit voor u in de praktijk?

1. Omzetten van de contra-indicatie Coeliakie naar de overgevoeligheid Gluten-tarwezetmeel
Vanaf 1 februari 2024 kan de contra-indicatie Coeliakie niet meer worden gebruikt voor medicatiebewaking. Voor uw patiënten is het van belang dat de contra-indicatie Coeliakie wordt omgezet naar een overgevoeligheid voor Gluten-tarwezetmeel.

Uw HIS-leverancier zal u in 2023 hierbij helpen door een lijst aan te leveren van patiënten met een contra-indicatie Coeliakie. Tevens zal uw HIS-leverancier instructie geven hoe u de contra-indicatie afsluit en een overgevoeligheid vastlegt.

2. Vastleggen van een overgevoeligheid
Het NHG ondersteunt u bij het vastleggen van de overgevoeligheid Gluten-tarwezetmeel door middel van de nieuwe *NHG-Tabel 74 ICPC en ongewenste groep*.

Zodra uw HIS-leverancier deze tabel in gebruik neemt, wordt het mogelijk om na invoer van de ICPC-code D99 of D99.06 direct de overgevoeligheid voor Gluten-tarwezetmeel vast te leggen.

NHG en informatisering in de huisartsenzorg

Als grondlegger van eenduidige registratie en uitwisseling van patiëntgegevens in de huisartsenzorg is het NHG uw betrouwbare partner. Met de onafhankelijke ontwikkeling van communicatierichtlijnen en werkbare oplossingen dragen wij bij aan de continuïteit van goede en veilige zorg. Zo kunt u zich richten op de optimale zorg voor uw patiënten.

Meer weten?

Heeft u vragen over NHG-tabellen en informatisering huisartsenzorg? Heleen van Boetzelaer, Programmamanager Informatisering Huisartsenzorg, staat u graag te woord.

Contactcentrum@nhg.org

Bijlage 3: Onderwerpen in communicatie naar gebruikers door HIS-leveranciers

1. Aanleiding en achtergrondinformatie
2. Gebruikersinstructie voor conversie:
  - a. Lijst met alle patiënten met contra-indicatie *212 Coeliakie*
  - b. Afsluiten van contra-indicatie *212 Coeliakie*
  - c. Registeren van medicatieovergevoeligheid voor de groep geneesmiddelen *105 Gluten-tarwezetmeel+zetmeel-soort-onbekend*Hierbij wordt geadviseerd om bij een vastgestelde diagnose Coeliakie de velden als volgt te registreren:

Reactie-aard: [Coeliakie]
Reactie-ernst: [Matig]
Blokkade: [Nee]

3. Registratieadvies

Registreer na deze omzetting geen nieuwe contra-indicatie *212 Coeliakie* bij uw patiënten.

Registreer de ongewenste groep *105 Gluten-tarwezetmeel+zetmeel-soort-onbekend* bij patiënten met de diagnose coeliakie, tarwe-allergie en glutensensitiviteit.

U wordt ondersteund bij het registeren van de ongewenste groep wanneer u een diagnose met ICPC D99 - Andere ziekte(n) spijsverteringsorganen of D99.06 - Coeliakie vastlegt. Op dat moment wordt u gevraagd of u een medicatieovergevoeligheid voor de bijhorende groep geneesmiddelen wilt vastleggen.